

Výroční zpráva 2008

Naše motto:

„Vzdálí-li se lidské srdce od přírody, zatvrdí se. Nedostatek úcty k tomu, co roste, co je živé, rychle povede také k nedostatku úcty k lidem.“

*(slova Luthera Stojícího Medvěda
z kmene Lakotů)*

Rok 2008 očima Arniky

Jak vypadal uplynulý rok? Dělo se toho spousta, jenom se rozpomenout, co všechno to bylo. Každopádně byl rok 2008 zase hrozně rychlý, stejně jako byly ty předchozí a jako určitě budou i ty následující. Proto se člověk tak těžko rozpomíná... Co se týče dění uvnitř organizace, byl tento rok v Arnice vcelku poklidný, což je dobrá zpráva. Ale práce bylo samozřejmě dost. Po dlouhém období, kdy se Arnika prioritně věnovala kampaním zaměřeným na toxické látky, se naše činnost stočila hlavně k ochraně stromů. Stejně jako v předcházejících letech se i v zimě 2008 strhla horečka kácení alejí podél silnic v české krajině s poukazem na jejich „nebezpečnost“. O nic lépe na tom nebyly stromy a zelené plochy ve městě. V rámci kampaně „Zachraňme stromy“ jsme se vedle jednotlivých kauz kácení rozhodli řešit především příčinu problému – nedostatečnou legislativní ochranu stromů, ale i vnímání stromů jako neživých věcí, které hlavně překážejí. Navrhli jsme změnu zákona tak, aby stromy byly lépe ochráněny před zbytečným kácením. Spolu s tím jsme informovali veřejnost o výjimečnosti alejí pro českou krajinu, ale i o „službách“, které nám stromy poskytují nebo o možnostech ošetření stromů. Jsem ráda, že mohu říct, že jsme několik stovek stromů už před kácením ochránili, ač mě na druhou stranu netěší, že mnohé stromy zbytečně padly. Tématu se budeme samozřejmě dál věnovat a doufám, že jednou dojdeme ke stavu, kdy se o kácení stromů v krajině a budoucnosti zeleně ve městech bude opravdu upřímně diskutovat, než úřady přistoupí ke kácení, nebo, jak často říkají, k „revitalizaci zeleně“.

Živo bylo i v ostatních programech... Před zahájením školního roku jsme zveřejnili výsledky rozborů školních pomůcek, které obsahovaly nebezpečné ftaláty. V listopadu jsme představili knihu „Generace v ohrožení“ na sérii tiskových konferencí s autorem publikace, americkým lékařem Tedem Schettlerem. Samozřejmě už jsou každoroční žebříčky znečišťovatelů, které se, také již tradičně, setkaly se silnou odezvou médií i veřejnosti.

V programu Ochrana přírody jsme se věnovali především ochraně vod. Dál jsme sledovali téma jezů na Labi, ve kterém se hlavně diskutovalo o oprávněnosti požadavků rejdařů na odškodnění za „nedostatek vody“ v Labi a o reálné možnosti splavnění řeky k moři. Ve spolupráci s německými partnery jsme zahájili projekt na téma dobré praxe ve správě toků. V jeho rámci hledáme a představujeme zajímavé příklady u nás i v Německu a doufáme, že něco z dobrých německých zkušeností se časem uplatní i tady.

Ač se v roce 2008 určitě mnoho nových problémů objevilo, věřím, že jsme zároveň nemalou měrou k řešení jiných problémů v životním prostředí nás všech přispěli. Rozhodně v naší práci budeme dál pokračovat i v následujících letech a já doufám, že alespoň stejně úspěšně.

*Kateřina Režná
předsedkyně Arniky 2008*

Vánoční stromek, slavnostně vyzdobený stůl, pochutiny a vánoční dárky, to vše skryté pod plastovou fólií a k tomu velká žlutá kachnička se symbolem PVC varovala spotřebitele před nebezpečím, jež se může skrývat ve výrobcích z tohoto materiálu.

Foto: Jan Losenický

Toxické látky a odpady

Program se dlouhodobě zasazuje o omezení nebezpečných látek unikajících do životního prostředí, snížení množství produkováných odpadů a lepší nakládání s nimi. Prosazujeme takovou podobu zákonů, která bude lépe chránit naše životní prostředí a naše zdraví. Podporujeme právo občanů na informace o toxických látkách v životním prostředí a nabádáme je, aby tyto informace vyhledávali a požadovali je. Program se soustředí na řešení těchto problémů jak v České republice, tak v evropském či globálním kontextu. Program Toxické látky a odpady je významným a aktivním členem mezinárodních sítí nevládních organizací s podobnými cíli.

Program Toxické látky a odpady v roce 2008

e Dni Země jsme zahájili činnost „Koalice bez PVC“, kde jedním z prvních členů byla společnost Ikea.

Zahájili jsme novou spolupráci s Nemocnicí Děčín, kde jsme na dětském oddělení provedli audit PVC pomůcek. Celkem pět nemocnic ve spolupráci s Arnikou minimalizovalo nebo omezuje používání rizikových pomůcek z PVC s ftaláty.

Zorganizovali jsme několik přednášek a dva happenings, které upozorňovaly spotřebitele na problémy s používáním PVC. Na základě našich informací a testů byl na začátku školního roku podán podnět ke stažení několika školních potřeb, které obsahovaly zvýšený obsah ftalátů, z trhu.

Získali jsme téměř 11000 podpisů pod petici „Za náhradu PVC“, která spolu s informačními stánky putovala po letních hudebních festivalech. Petici podepsalo také více než 70 osobností kulturního a společenského života. Uspořádali jsme rovněž výstavy a besedy na zdravotních školách na téma „PVC ve zdravotnictví“. Ve spolupráci se středními školami jsme provedli ekologicko-spotřebitelský výzkum na PVC potravinové obaly.

Naše fotografická výstava o chemických haváriích putovala v rámci festivalu Jeden svět 08. S obchodním řetězcem Ahold jsme se dohodli na pilotním projektu v několika jejich provozovnách, kde zkusí nahradit PVC fólii za jiný materiál.

V kampani „Budoucnost bez jedů“ se nám podařilo dosáhnout schválení nového zákona o integrovaném registru znečišťování (IRZ), aniž by byl omezen jeho rozsah a veřejnost ochuzena o informace o toxických látkách v odpadech anebo o únicích styrenu, což hrozilo. Nový zákon rozšířil také stávající počet látek ze 72 na 93.

S pomocí petice „Klatovy bez DDT“ a dlouhodobého tlaku na úřady se podařilo uskutečnit zásadní krok, který snad povede k vyčištění hospodářských budov vrácených v restituci rodině Rychtaříkových z Klatovech - Lubech, zamořených pesticidy jako DDT či lindan. Plzeňský kraj zde provedl rizikovou analýzu, která potvrdila vysokou kontaminaci objektu a doporučila jeho sanaci.

Vyhlásili jsme žebříčky největších znečišťovatelů v jednotlivých krajích za rok 2007 sestavené podle údajů v Integrovaném registru znečišťování. Tyto žebříčky opět přispěly k omezování úniků toxických látek a motivovaly jejich původce k nápravě.

Přispěli jsme k tomu, že byla opakovaně vrácena k přepracování dokumentace o hodnocení vlivů na rekonstrukci spalovny nebezpečných odpadů v Pardubicích. Prosadili jsme zlepšení monitoringu životního prostředí ve Spolaně Neratovice a v jejím okolí.

Zahájili jsme novou kampaň „Čistější ovzduší pro Ostravsko“. Ta má za cíl zlepšení stavu ovzduší v této lokalitě, která je z větší části zatížena velkými hutěmi a průmyslovými podniky.

Vydali jsme knihu Generace v ohrožení (Generations at Risk), která pojednává o účincích reprotoxických látek na člověka, a uspořádali prezentační turné jejího autora Teda Schettlera po České republice.

V rámci IPEN (International POPs Elimination Network) jsme nadále fungovali jako sekretariát pracovní skupiny pro dioxiny, PCB a odpady a současně se stali koordinačním centrem pro střední a východní Evropu. Koordinovali jsme nevládní organizace při mezinárodních jednáních o limitech pro perzistentní organické látky (POPs).

Zúčastnili jsme se jednání o budoucí podobě světové úmluvy o rtuti v Nairobi v rámci programu OSN pro životní prostředí.

Přispěli jsme do dvou mezinárodních studií zabývajících se rtutí v životním prostředí, které koordinovalo European Environmental Bureau za mezinárodní sítí Zero Mercury Working Group. První byla zaměřena na chlórové chemičky a druhá na rtuť v rybách.

Zúčastnil jsem se také 9. schůzky stran Basilejské úmluvy na Bali o přeshraničním pohybu odpadů, kde jsme hájili ustavení dostatečně přísných limitů pro POPs v odpadech a současně zabránili snaze zrušit části Směrnice o nejlepších dostupných technologiích a nejlepších postupech z hlediska ochrany životního prostředí dohodnuté v rámci Stockholmské úmluvy.

Vedoucí programu: RNDr. Jindřich Petrlík

V Praze jsme zorganizovali seminář Ochrana stromů a zeleně ve městech a obcích, kterého se zúčastnilo na čtyřicet zástupců občanských sdružení a obcí. Seminář byl součástí dlouhodobé kampaně Arniky zaměřené proti kácení stromů a úbytku zelených ploch ve městech.

Foto: Jan Losenický

Centrum pro podporu občanů

Naším posláním je pomáhat lidem, kteří se chtějí podílet na rozhodování o životním prostředí v místě, kde žijí. Poskytujeme bezplatnou pomoc jednotlivcům, občanským sdružením i obcím. Zaměřujeme se zejména na problematiku zeleně a životního prostředí měst, ochranu vod a vodních toků, toxické látky a odpady. Prosazujeme právo občanů na informace a na účast v rozhodování. Naše služby přesahují klasické právní rady, nabízíme také odbornou pomoc s řešením problémů, pomáháme zakládat nová občanská sdružení a plánovat jejich činnost, závažné kauzy prezentujeme ve sdělovacích prostředcích.

Program Centrum pro podporu občanů v roce 2008

roce 2008 jsme pomohli založit 9 nových občanských sdružení, která se věnují ochraně životního prostředí. Jednotlivcům, sdružením a obcím jsme poskytli celkem 972 bezplatných konzultací v pobočkách v Praze, Děčíně, Ostravě a Jihlavě. Řešili jsme 150 různých případů poškozování životního prostředí. Hájili jsme obyvatele Mikulovic u Pardubic; za údajnou pomluvu

je žaloval pachatel nelegálně zavážející tamní jezero. Sledovali jsme tuto kauzu a bránili jeho firmě zavézt další část jezera. Sdružení v obci Vyskytná nad Jihlavou jsme pomohli s účastí v procesu hodnocení vlivů rozšíření tamní skládky na životní prostředí a podali vlastní obsáhlé připomínky k záměru. Ve spolupráci s Městyssem Rataje nad Sázavou a místním sdružením jsme nechali zpracovat biologické hodnocení, jež odhalilo unikátní jedlový porost a řadu cenných biotopů.

Zpracovali jsme návrh na změnu zákona o ochraně přírody, který by vedl k lepší ochraně zeleně a stromů před kácením. Zveřejnili jsme petici za prosazení lepší ochrany dřevin a zpřísnění zákona.

Účastnili jsme se řady správních řízení o kácení stromů v Ostravě-Porubě, zabývali jsme se hrozcím kácením v Lysé nad Labem. Sdružení ve Skutči jsme pomohli podat úspěšnou žalobu proti kácení stromů kvůli stavbě supermarketu. Soud nakonec konstatoval, že ochrana stromů je veřejným zájmem. Účastí ve správních řízeních v kraji Vysočina jsme zabránili pokácení několika stromů.

Podalo se nám dosáhnout vyslání mezinárodní reakční mise Výboru světového dědictví UNESCO do Prahy. Následně přijal Světový výbor UNESCO na 32. zasedání k výstavbě mrakodrapů na Pankrácké pláni silně kritické usnesení. Spolu s místními sdruženími jsme podali úspěšnou žalobu proti výstavbě nových silnic na Pankráci včetně rozšíření severojižní magistrály. Podali jsme odvolání proti územním rozhodnutím na stavby mrakodrapů a usilovali o zastavení neopovolené výstavby dalších budov na Pankrácké pláni.

Ve spolupráci s nizozemskou univerzitou Wageningen jsme uskutečnili výzkumný projekt, do něhož se zapojilo 30 studentů ze 13 zemí. Součástí projektu byla dvoutýdenní stáž v Praze, během níž studenti zkoumali stav zeleně a veřejných prostranství.

Zveřejnili jsme petici požadující zachování zelených ploch v územním plánu, zastavení kácení zdravých stromů a dostatečnou náhradní výsadbu v případech, kdy je kácení nevyhnutelné. Před plošným vykácením jsme zachránili park v pražské Thákurově ulici. Podalo se nám zabránit stavbě silnice napříč Letenskými sady, která by si také vyžádala kácení stromů. Prosadili jsme větší náhradní výsadbu v souvislosti s vykácením tisíců stromů kvůli stavbě Městského okruhu. Podali jsme dvě trestní oznámení za obecné ohrožení kvůli vzniku dvou kráterů uprostřed Stromovky v důsledku nezodpovědné výstavby dálničního tunelu Blanka.

Zpracovali jsme podrobné připomínky k 40 navrženým tzv. změnam územního plánu celoměstského významu v Praze a okolí, jehož součástí je rozsáhlá zástavba zelených ploch a nevhodné přeměny částí města.

Účastnili jsme se práce legislativní skupiny Zeleného kruhu. Kritizovali jsme návrh Politiky územního rozvoje ČR a novelu zákona o svobodném přístupu k informacím. Po šesti letech se nám podařilo vyhrát soudní spor se stavebním úřadem v Úvalech u Prahy, který protiprávně utajoval informace o tamní stavbě lisovery karosérií. Zpracovali jsme připomínky k novele zákona o ochraně přírody a krajiny, která by znemožnila účast občanských sdružení ve stavebním řízení.

Vedoucí programu: Martin Skalský

O tom, co může Rámcová směrnice o vodách přinést lidem, se mohli přesvědčit účastníci studijní cesty po revitalizacích řek a vodních toků v Německu, která se uskutečnila ve spolupráci s organizací Grüne Liga.

Foto: Jana Vitnerová

Ochrana přírody

Program Ochrana přírody se zaměřuje především na ochranu druhově nejbohatších ekosystémů střední Evropy – vodních toků a mokřadů. Hledá a prosazuje takové alternativy spravování a využívání vodních toků, které směřují ke sladění požadavků ochrany přírody s protipovodňovou ochranou a s hospodářským využitím vodních toků a krajiny kolem nich. Další důležitou činností programu Ochrana přírody je záchrana mizejících druhů rostlin a živočichů v jejich původních biotopech a zachování přirozené rovnováhy krajiny.

Program Ochrana přírody v roce 2008

roce 2008 jsme se dále věnovali problematice plánovaných jezů na Labi, které by řeku nenávratně a zbytečně poškodily. V lednu jsme společně se Světovým fondem pro ochranu přírody (WWF) a čtyřmi dalšími nevládními organizacemi podali připomínky ke studii „Význam lodní dopravy na Labi“. Poukázali jsme na fakt, že autoři příliš nadhodnocují význam lodní dopravy na Labi a opomíjejí rizika ohrožení unikátních přírodních biotopů.

Spolu s našimi německými partnery z nevládní organizace BUND jsme zorganizovali seminář „Labe, naše společné dědictví“, který proběhl na Univerzitě J. E. Purkyně v Ústí nad Labem. Zazněly zde argumenty proti stavbě jezů na Labi, jak z české, tak z německé strany. Poslanec Saského parlamentu za stranu Zelených Johannes Lichdi zde prezentoval, že německá strana neplánuje žádnou stavbu nových jezů, ale že chce klást větší důraz na podporu železnice, která je ekologicky příznivější, rychlejší a spolehlivější než loď.

V rámci akcí ke Světovému dni vody, vyhlášenému OSN, jsme v Ostravě uspořádali výstavu „Voda v krajině“, která pojednává o významu vody v ekosystémech, a mimo jiné nabízí i ukázkou způsobů, jak se lidé mohou účinně chránit před povodněmi, aniž by poškozovali přírodu.

Do předposledního kola soutěže Arniky „Živá Praha“ jsme také tématicky zařadili motiv vody. Soutěžící si tak mohli rozšířit své znalosti o řekách a potocích nebo se seznámit s ochranou toků v našem hlavním městě.

Zúčastnili jsme se jednání Koalice nevládních organizací pro Naturu 2000. Arnika jako zakládající člen Koalice usiluje o zachování několika lokalit, které jsou ohroženy velkými investičními záměry. Kromě evropsky významné lokality Milovice-Mladá se zabývá ptačí oblastí Dolní Lutyně-Odra-Poolší, na jejíž části je plánována průmyslová zóna, a snahou o záchranu přirozeného koryta řeky Labe. Ve společném projektu podporujeme zavedení účinné péče o vybrané lokality evropské soustavy Natura 2000.

Veřejně jsme kritizovali lodní dopravce, kteří se formou žaloby na stát dožadovali miliardových kompenzací za nedostatek vody v Labi. Prostřednictvím soudních žalob se rejdaři snažili prosadit stavbu jezů na dolním Labi.

V rámci společného projektu Grüne Liga „Best practice – příklady z Německa a České republiky“ jsme uspořádali exkurzi po revitalizacích v sousedním Německu. Navštívili jsme několik kvalitních a fungujících revitalizací řek a vodních toků. Součástí této studijní cesty bylo sdílení zkušeností přímo s realizátory konkrétních projektů a místními nevládními organizacemi. V rámci tohoto projektu se uskutečnil také česko-německý seminář k Plánům povodí řek Labe a Moravy v Praze. Zde byly představeny klady i zápory těchto plánů, ale také možnosti jejich připomínkování.

Vedoucí programu: Ing. Jana Vitnerová

Pobočky Arniky

Arnika České Budějovice

V květnu jsme se připojili k oslavě Stockholmské úmluvy uspořádáním informačního a petičního stánku. Zde se lidé mohli seznámit s riziky PVC a podepsat petici „Za náhradu PVC“.

Ve spolupráci s Nemocnicí České Budějovice se nám podařilo na jejím novorozeneckém oddělení z 90% nahradit zdravotnické pomůcky z PVC za alternativní materiály. Tato nemocnice je první v Jihočeském kraji, která s nahrazováním PVC začala.

Pro studenty Střední školy obchodu, služeb a podnikání jsme uspořádali přednášku o prevenci vzniku odpadu a problematických obalových materiálech.

V rámci kampaně „Nehrajme si s PVC“ jsme zorganizovali osvětovou plakátovou kampaň. Série tří na sebe navazujících plakátů upozorňovala spotřebitele na

různé vlivy PVC na zdraví lidí a životní prostředí. Před zahájením kampaně jsme provedli průzkum v supermarketech, kde jsme našli na 50 druhů výrobků balených do PVC.

V Mateřském centru Máj proběhla výstava o problematice používání PVC v hračkách a výrobcích pro děti. Výstava rozšířená o problematiku PVC v obalech a zdravotnických pomůckách putovala také na Střední školu obchodu, služeb a podnikání.

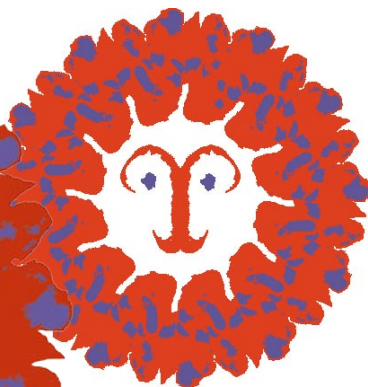
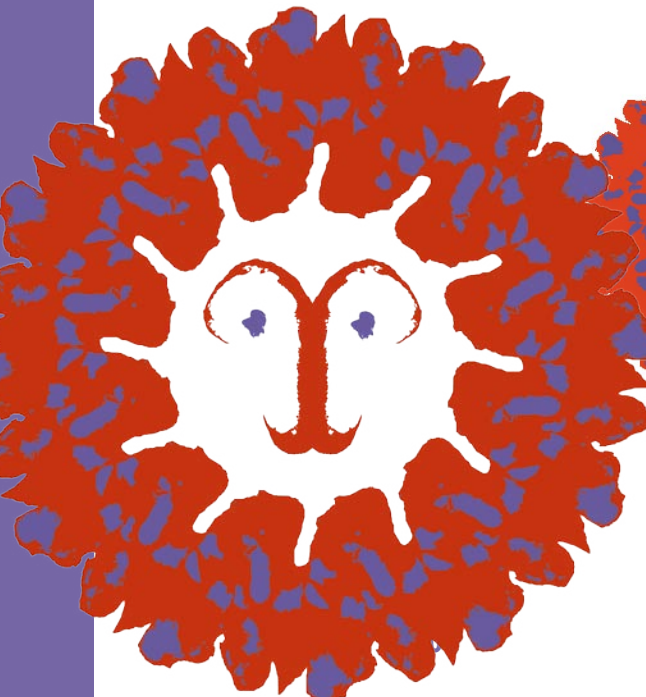
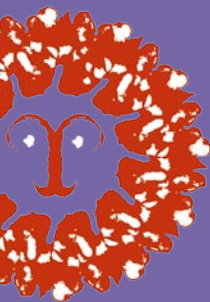
Na konci roku proběhla konference „Dítě a zdravý životní styl aneb Dítě a plasty – zdravotně sociální a ekologický aspekt PVC“.

Vedoucí pobočky:

Bc. Jitka Straková

Arnika Děčín

V děčínském Čajovém klubu ve vlnách jsme uspořádali výstavu

K výročí podpisu Stockholmské úmluvy, která vznikla za účelem omezování perzistentních organických látek v životním prostředí, jsme uspořádali sérii informačních a petičních stánků.

Foto: Kamil Repeš

o problematice PVC. Po dobu jednoho měsíce mohli návštěvníci čajovny shlédnout panely o problémech a rizicích PVC.

Pro studenty Střední zdravotnické školy v Chomutově jsme připravili přednášku a výstavu věnovanou používání PVC ve zdravotnictví.

V březnu jsme zahájili osvětovou plakátovou kampaň zaměřenou na PVC výrobky. Kampaň měla za cíl spotřebitele seznámit s riziky tohoto plastu a poradit jim, jak PVC rozpoznat. Do osmi děčínských mateřských škol jsme distribuovali informační letáky o PVC pro rodiče.

S CHKO Labské pískovce jsme se zúčastnili oslav Dne Země na akci „Týden Země 2008“ v městské knihovně.

Před Hypernovou v Děčíně jsme zorganizovali happening „PVC do nákupního košíku nepatří“, při kterém dobrovolnice v kostýmu PVC kachničky informovala nakupující o rizicích PVC. Provedli jsme průzkum PVC obalů na

potravin v děčínských supermarketech a našli více jak 60 druhů potravin zabalených v tomto plastu.

O prázdninách jsme se s infostánkem zúčastnili hudebního festivalu Litoměřický kořen, kde jsme účastníkům nabídli ekologický soutěžní kvíz s výstavou o odpadech a petici „Za náhradu PVC“.

S německou nevládní organizací BUND jsme na Univerzitě Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem připravili seminář „Labe, naše společné dědictví“, který byl zaměřen na dění kolem Labe a jeho budoucnosti z pohledu celého regionu.

V září jsme se připojili k oslavám Dne bez aut projekcí dokumentárního filmu „Co s ulicí“ a diskusí o možnostech a rozvoji cyklistiky v Děčíně.

Vedoucí pobočky:
Kamil Repeš

Arnika Chotěboř

V Chotěboři jsme k výročí podepsání Stockholmské úmluvy uspořádali informační stánek o problematice PVC, kde lidé mohli podpořit petici „Nehrajme si s PVC“. Akci doprovázela plakátová kampaň o problematice PVC.

Dětské oddělení Nemocnice Havlíčkův Brod se po spolupráci s naší pobočkou rozhodlo nahradit veškeré zdravotnické pomůcky z PVC měkčeného ftalátu za výrobky z bezpečnějších materiálů.

V rámci kampaně „Zachraňme stromy“ jsme pomohli vypracovat O. s. Mezník dendrologický posudek na lipovou alej mezi Přibyslaví a Žižkovým polem, které hrozil nešetrný zásah ze strany kraje.

Studenty chotěbořského gymnázia jsme formou několika přednášek upozornili na problém nedostatečné legislativní ochrany stromů ve volné krajině a nabídli jim možnost připojit se k petici „Zachraňme stromy“.

Vedoucí pobočky:
Matěj Man

Arnika Jihlava

Podíleli jsme se na práci odborné skupiny, která připravovala monitoring ovzduší v Jihlavě.

Také díky naší kampani a stálému tlaku veřejnosti bylo v Jihlavě a v nejbližším okolí zahájeno měření škodlivin v ovzduší. Byl sledován výskyt mnoha látek, včetně škodlivin ze závodu Kronospan (formaldehyd). Měřilo se nepřetržitě po dobu půl roku.

Sdružení v obci Vyskytná nad Jihlavou jsme pomohli s účastí v procesu hodnocení vlivů rozšíření tamní skládky na životní prostředí. Ve spolupráci s odborníky jsme k záměru podali vlastní obsáhlé připomínky.

Stát přislíbil odkoupit do svého vlastnictví havarovanou skládku v Pozdátkách a zajistit její asanaci. Masivní úniky toxických látek, na které jsme dlouhé roky upozorňovali, snad ustanou.

Účastí ve správních řízeních v řadě míst kraje Vysočina jsme zabránili pokácení několika stromů. Podíleli jsme se také na aktivitách vedoucích k ochraně aleje mezi Přibyslaví a obcí Žižkovo pole.

Na několika infostáncích na Vysočině a festivalu Prázdniny v Telči jsme poukazovali na

problematiku výroby, používání a likvidace PVC. Petici „Za náhradu PVC“ na festivalu podepsali např. hejtmán kraje Vysočina RNDr. Miloš Vystrčil, herci z divadelního souboru Décalages nebo hudebník ze skupiny Čankišou David Synák.

V rámci republikového turné jsme hostili Teda Schettlera, autora knihy Generace v ohrožení, která se věnuje látkám poškozujícím reprodukci.

V listopadu jsme odstartovali celostátní petici „Zachraňme stromy – za lepší paragrafy na ochranu zeleně“. Cílem petice je zlepšit právní ochranu stromů ve městech a v krajině, zrušit výjimky pro silničáře a zajistit náhradní výsadbu. Účast v petičním výboru přijala například zpěvačka Hana Hegerová.

Ke Dni Země a Dni bez aut jsme připravili infostánky se soutěžími pro děti. Pro školní děti jsme přichystali hru „Co nám dává živý strom“ a pro větší soutěž v poznávání stromů a keřů.

Poskytli jsme přes 350 konzultací místním obyvatelům ve věcech týkajících se životního prostředí a účasti veřejnosti na rozhodování.

Vedoucí pobočky:
Ing. Jana Vítnerová

Arnika Ostrava

V průběhu celého roku jsme se zabývali ohrožením městské zeleně na různých místech Ostravy a Moravskoslezského kraje. Ve spolupráci s místními sdruženími již několik let usilujeme o zachování parků a alejí v městské památkové zóně Ostrava-Poruba. I přes veškeré snahy padlo kvůli rozšíření parkovacích stání v Budovatelské ulici 49 stromů. Proti vydanému povolení na vykácení těchto stromů jsme podali žalobu.

Zahájili jsme novou kampaň „Čistější ovzduší pro Ostravsko“, která má za cíl zlepšení stavu ovzduší v této lokalitě. V květnu jsme připomínkovali Program ke zlepšení kvality ovzduší Moravskoslezského kraje, kde jsme poukázali na nedostatek konkrétních kroků vůči velkým znečišťovatelům a navrhli zavedení závazných ročních limitů na množství vypouštěných škodlivin. Otevřeným dopisem jsme vyzvali primátora Ostravy, aby umožnil provedení odborné studie o vlivu znečištění na zdraví obyvatel na městských strážnicích.

Před krajskými volbami jsme zorganizovali dotazníkovou anketu pro kandidáty na post hejtmána. Z ankety vyplynulo, že současná opatření kraje pro zlepšení ovzduší považují za nedostatečná nejen oni, ale také stávající hejtmán.

Ve věci likvidace odpadů lagun Ostrama jsme kritizovali postup Ministerstva průmyslu a obchodu ČR, které navrhovalo, aby se směsi vyrobené z kalů z lagun nepovažovaly za odpady. Spalovny, kde by se tento odpad likvidoval, by tak nemusely plnit předpisy platné pro spalování odpadů a nebyla by zaručena ochrana zdraví a životního prostředí v okolí těchto provozů.

V rámci soutěže „Naše škola bez jedů“ byly spuštěny nové webové stránky, jejichž součástí je interaktivní pexeso, které vymysleli vítězové stejnojmenné soutěže, žáci základní školy ze Základní školy Bratrství Čechů a Slováků Bystřice pod Hostýnem.

V rámci turné amerického toxikologa Teda Schettlera jsme uspořádali přednášku pro studenty Ostravské univerzity.

O nebezpečí PVC jsme informovali prostřednictvím petičních stánků na oslavách Dne Země a několika přednáškách v mateřských centrech.

Vedoucí pobočky:

Mgr. Vendula Kubačáková

Arnika Praha

Pro studenty pražských základních a středních škol jsme ve školním roce 2007/2008 připravili internetovou soutěž „Živá Praha“, ve které si ověřili své znalosti o Praze a jejím životním prostředí. Soutěž pokračovala také během prázdnin, kdy otázky na téma ochrany životního prostředí putovaly spolu s informačním stánkem po hudebních festivalech.

Den Země jsme tento rok oslavili v Praze hned na třech místech: Na Lužinách spolu s Domem dětí a mládeže, na Toulcově dvoře v Praze-Hostivaři a v Kulturním centru Novodvorská. Na Novodvorské a Lužinách jsme představili novou výstavu o odpadech „Předcházej a recykluj“ a na Toulcově dvoře byla pro návštěvníky připravena výstava o mokřadech a soutěže o drobné ceny.

Uspořádali jsme 10 besed a přednášek pro veřejnost. Díky pravidelnosti (každá druhá

V Ostravě jsme oslavili Den Země spolu s dětmi, pro které byly připraveny hry a soutěže s ekologickou tématikou. Foto: Vendula Kubačáková

středa v měsíci kromě prázdnin) a zajímavým tématům se podařilo z přednášek udělat zavedené a navštěvované akce.

Zprovoznilí jsme on-line katalog naší knihovny, v kterém lze knihy vyhledávat podle různých kategorií, sledovat přírůstky a zároveň si knihy i rezervovat.

Zúčastnili jsme se Biojarmarku na Toulcově dvoře, kde jsme prezentovali kampaň „Šetrné papírování“, kterou doplnila petiční akce „Za náhradu PVC“. Další infostánky pro veřejnost o nebezpečí PVC proběhly např. na společné akci v Ikea Černý Most a na hudebním festivalu Babí léto v PL Bohnice.

Podíleli jsme se na přípravě předvánočního happeningu „Jak si neotrávit vánoce“, který upozorňoval spotřebitele na rizikové potravinové obaly a výrobky z PVC.

Vedoucí pobočky:
Kateřina Režná

Tým Bořena každoročně kosí louky v západní části Českého středohoří. Zajišťujeme tak životní podmínky pro mnoho vzácných druhů rostlin, které by zde jinak nemohly růst.

Foto: František Kraus

Tým Bořena

Tým Bořena je pozemkový spolek Arniky, který pečuje o několik lokalit v západní části Českého Středohoří. Jedná se o území, která většinou nepoživají zvláštního statusu ochrany přírody, ale rostou na nich vzácné druhy rostlin. Lokality již několik let pravidelně udržujeme a snažíme se tak zachovat přirozené podmínky výskytu těchto rostlin.

Začátkem roku jsme uspořádali v Praze přednášku o přírodě v Českém středohoří a o našich praktických zkušenostech s její ochranou. Návštěvníci přednášky se dozvěděli, čím je krajina Českého středohoří výjimečná, a diskutovalo se o příčinách úbytku druhové rozmanitosti.

Podarilo se nám získat k péči další pozemek nedaleko na Mostecku, kam jsme již v minulosti několik ohrožených rostlin přestěhovali.

Pozemek patří obci Želenice, která se nachází na okraji Českého středohoří mezi Bílinou a Mostem.

Již tradičně jsme organizovali tábor dobrovolníků na údržbu jedné z lokalit, kterou jsme pokosili a odstranili náletové dřeviny. Během tábora jsme pro dobrovolníky připravili také výlet na zajímavá místa doprovázený povídáním o zdejší přírodě a krajině.

Na správu CHKO České středohoří jsme uspořádali výstavu o vzácných rostlinách na lokalitách v Českém středohoří a o Radovešické výsypce, kde se usídlily zajímavé druhy živočichů. Výstavka zůstala na správu CHKO instalována jako součást prezentace přírody Českého středohoří veřejnosti.

Vedoucí týmu:
Mgr. František Kraus

Publikační činnost Arniky v roce 2008

Generace v ohrožení

Tato kniha je průvodcem o toxicitě chemických látek přítomných v našich domovech, obcích a na pracovištích. Obsahuje i praktické návody, jak zjistit míru rizika v místě, kde žijete a pracujete, a jak se mu vyhnout. Je napsána srozumitelnou formou i pro veřejnost, která se o problematiku toxických látek zajímá. Autory jsou: Ted Schettler, Gina Solomon, Maria Valenti, Annette Huddle. Přeložila Lucie Simerová a kol.

Průvodce po toxické galaxii

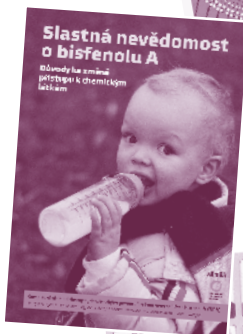
Domácí průvodce po toxické galaxii je spotřebitelská příručka sdružení Arnika, ve které například najdete chemické látky, se kterými se můžete běžně setkat v našich domácnostech, kancelářích, školách a dalších institucích. Seznámíte se stručně s jejich názvy, vlastnostmi a účinky na lidské zdraví. Pro mnohé nebezpečné látky dnes existují bezpečné alternativy, mnoho výrobců však stále lpí na používání těch toxických. S pomocí této brožurky naleznete snadněji vhodné netoxické, anebo alespoň méně škodlivé alternativy pro vybavení své domácnosti.

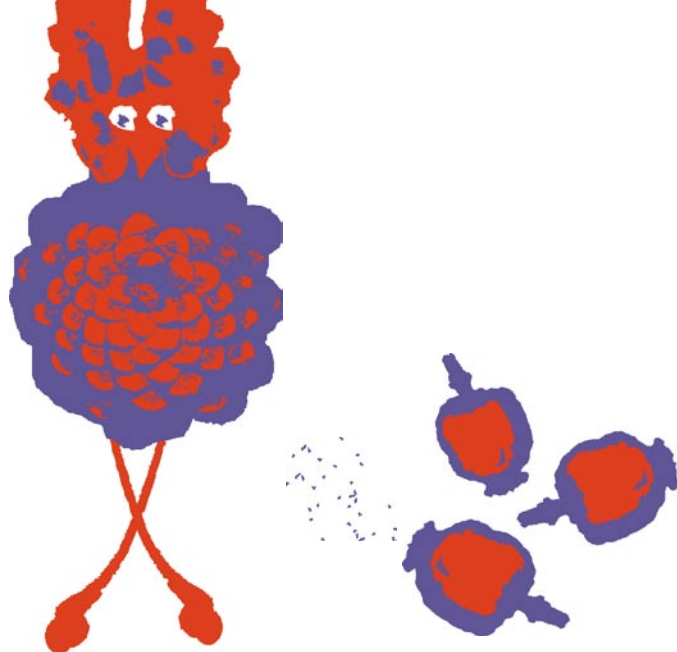
Slastná nevědomost o bisfenolu A

Informační brožurka, která se věnuje výskytu a dopadu bisfenolu A v České republice. U nás se jeho výskyt dlouhodobě sleduje především v konzervách, zatímco plastové obaly zůstávají stranou. Arnika proto nechala ve zlínské laboratoři ITC analyzovat 21 obalů z PVC na přítomnost bisfenolu A. Jeho uvolňování do potravin bylo prokázáno u tří z nich.

Pexeso Naše škola bez jedů

Poznejte zábavnou formou, kde všude se mohou v našem okolí skrývat toxické látky. V pexesu „Naše škola bez jedů“ můžete najít ekologičtější alternativy školního vybavení a pomůcek. Pro věkovou kategorii od 12 do 100 let.

Arnika – celkový rozpočet

Výnosy roku 2008

Členské příspěvky a dary jednotlivců	391 220	4,6%
Dary od právnických osob	16 200	0,2%
Dotace ze státních zdrojů	1 753 500	20,6%
Dotace z EU	2 519 244	29,5%
Granty z českých nadací	394 540	4,6%
Granty od zahraničních nadací	2 209 527	25,9%
Úroky bank	38 408	0,5%
Vlastní činnost	1 202 832	14,1%
VÝNOSY CELKEM	8 525 471	100,0%

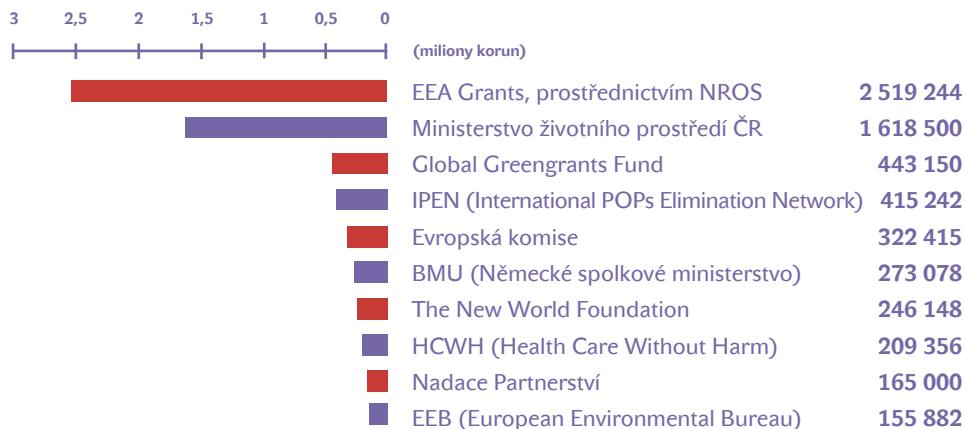
Náklady roku 2008

Osobní náklady	3 301 128	39,8%
Konzultační a odborné služby	1 188 647	14,3%
Komunikační náklady	401 566	4,8%
Publikační náklady	243 876	2,9%
Spotřební materiál	289 923	3,5%
Jízdné a přepravné	441 126	5,3%
Nájmy	656 732	7,9%
Per diem a reprezentace	67 429	0,8%
Propagace	174 126	2,1%
Ostatní náklady	1 519 479	18,3%

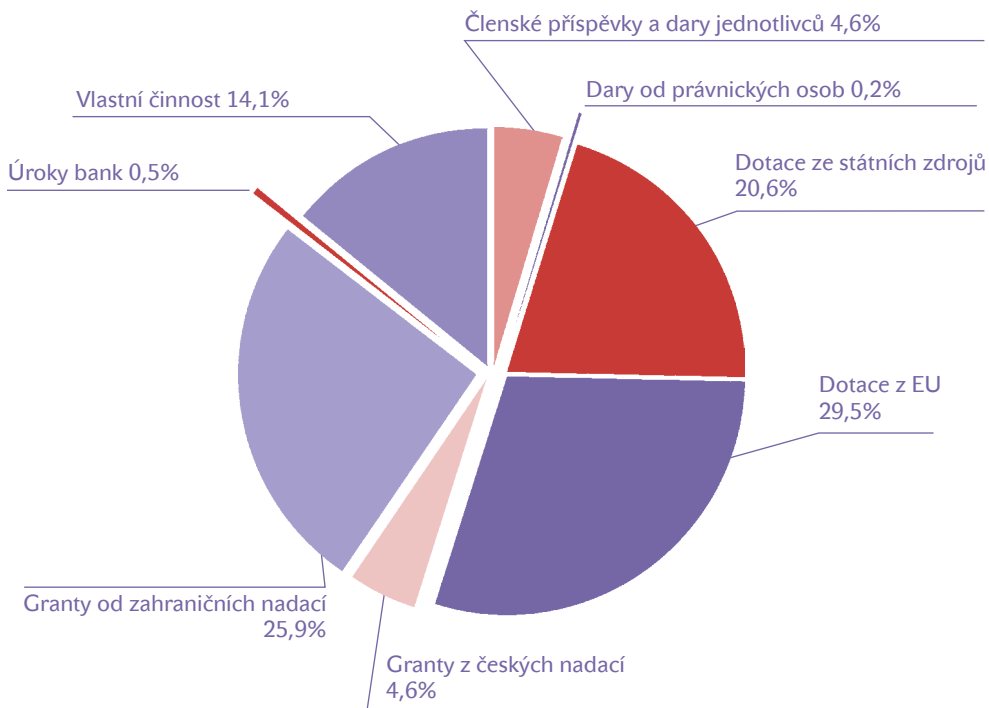
NÁKLADY CELKEM 8 284 032 100,0%

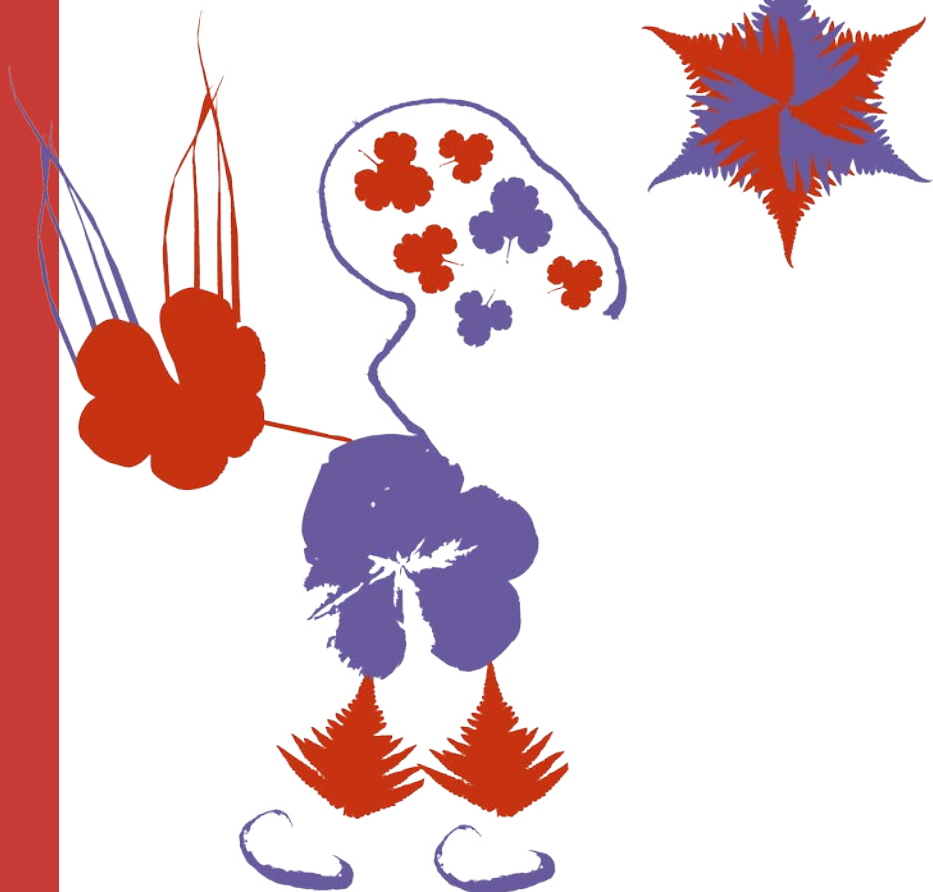
Hospodářský výsledek 241 439

Přehled největších dárců

Struktura výnosů

Přehled hospodaření jednotlivých subjektů sdružení Arnika

Arnika dle svého statutu zřizuje své organizační jednotky, které mají místní či tematickou působnost. Všechny subjekty se řídí stejným statutem, registrovaným u Ministerstva vnitra pod číslem: VS/1-1/48279/01-R dne 16. 10. 2001 ve znění posledních schválených změn ze dne 6. listopadu 2007.

Arnika – zřizovatel

(IČO: 265 43 281)

Náklady v roce 2008

1 154 877 Kč

Výnosy v roce 2008

1 062 033 Kč

Hospodářský výsledek roku 2008**-92 844 Kč****Arnika – Centrum pro podporu občanů**

(IČO: 709 47 261)

Náklady v roce 2008

1 886 788 Kč

Výnosy v roce 2008

1 909 009 Kč

Hospodářský výsledek roku 2008**22 221 Kč****Arnika – Program Ochrana přírody**

(IČO: 709 52 027)

Náklady v roce 2008

618 314 Kč

Výnosy v roce 2008

667 580 Kč

Hospodářský výsledek roku 2008**49 266 Kč****Arnika – Program Toxické látky a odpady**

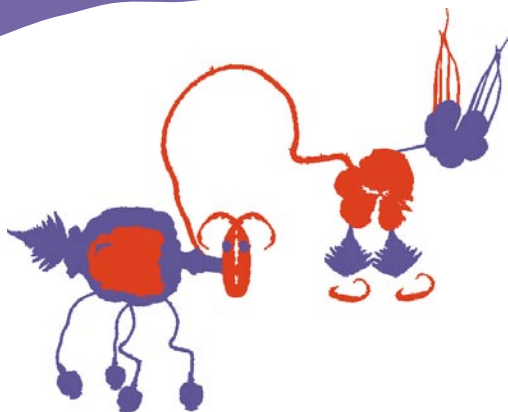
(IČO: 709 47 805)

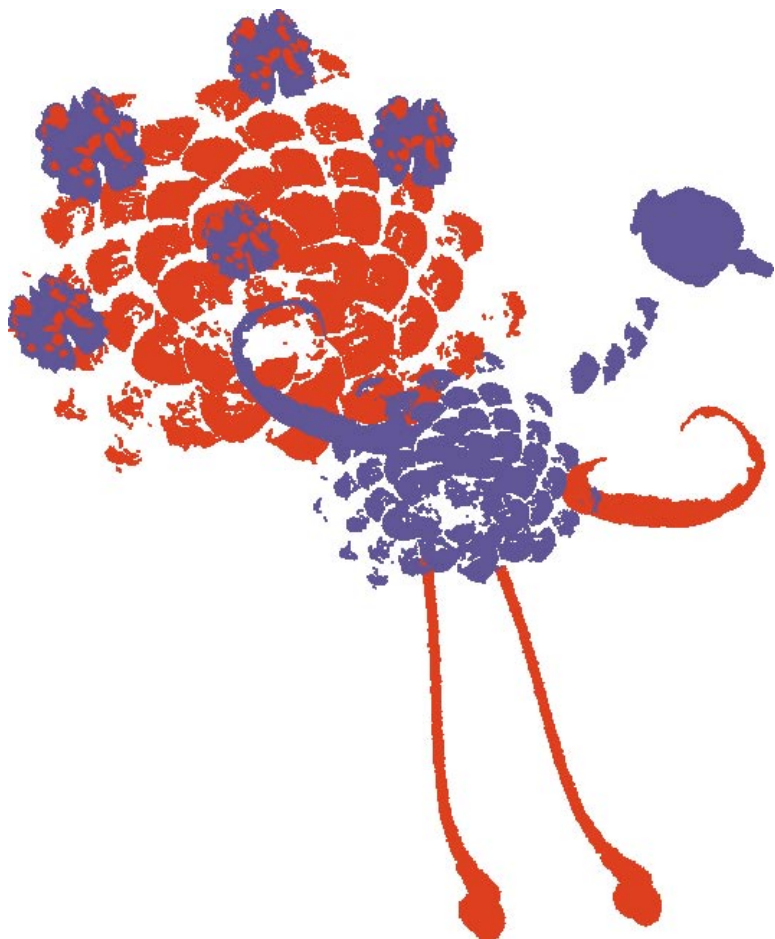
Náklady v roce 2008

4 624 053 Kč

Výnosy v roce 2008

4 886 849 Kč

Hospodářský výsledek roku 2008**262 796 Kč**

Poděkování a spolupráce

Arnika se během svého působení stala uznávanou ekologickou organizací. To by nebylo možné bez spolupráce s mnoha českými i zahraničními organizacemi, ale ani bez podpory jednotlivců, kteří jsou ochotni nám věnovat svůj čas a/nebo přispět finančně. Pokládáme si za čest, že můžeme chránit životní prostředí společně, a jsme rádi, že naše cíle sdílí tolik dalších lidí. Arnika děkuje především těmto organizacím a jednotlivcům:

Poděkování významným dárcům (nad 150 000 Kč)*:

EEA Grants, prostřednictvím NROS
Ministerstvo životního prostředí ČR
Global Greengrants Fund
IPEN (International POPs Elimination Network)
Evropská komise
BMU (Německé spolkové ministerstvo)
The New World Foundation
HCWH (Health Care Without Harm)
Nadace Partnerství
EEB (European Environmental Bureau)

Poděkování ostatním dárcům*:

NSSEV Pavučina
Magistrát hl. m. Prahy
Zelený kruh
The Greens/EFA in the European Parliament
Nizozemská ambasáda
Grüne Liga
Profiterm Morava, s. r. o.
Olmex-Kal, s. r. o.
Atelier P.H.A., s.r.o.

Poděkování partnerům:

Atelier pro životní prostředí
BUND, Německo
CENIA
DAPHNE ČR – Institut aplikované ekologie
Správa CHKO Labské pískovce
Ekologický právní servis
Zelený kruh

Poděkování podporovatelům nad 3000 Kč:

Blaha Martin	Novotná Helena
Fabiánová Hana	Petrlík Jindřich
Fischerová Táňa	Rojíková Tatiana
Heinzl Petr	Řehák Václav
Hlavatý Ladislav	Smolík Jan
Charvátová Jiřina	Soukup Pavel
Jakoubková Hana	Strmiska Čestmír
Mádrová Marta	Veselý Martin
Mácha Přemysl	Vokáč Michal
Maroš Roman	Vrubel Zdeněk

Poděkování podporovatelům nad 1000 Kč:

Badač Pavel × Bartošová Markéta × Bendová Ludmila × Brabcová Karolína × Cigánek Jiří × Čech Svatopluk × Dědková Eva × Doležel Bronislav × Eichler Renata × Fabiánová Barbora × Fürstová Jana × Göblová Soňa × Hájek Radko × Hakr Tomáš × Hauf Štěpán × Havlíčková Eva × Hennerová Magdaléna × Hingar Emil × Hladká Eva × Hlisenkovský David × Hodinář Karel × Houfek Josef × Houřová Iveta × Hrabina Jan × Hrdá Jana × Hrdina Petr × Chudoba Lukáš × Jahoda Marian × Janeček Jiří × Jareš Ctibor × Jelínková Jitka × Jopková Miroslava × Kaňka Pavel × Kapitán Jan × Kárská Marie × Klířová Barbora × Korejnková Bohumila × Kornyeiová Zdeňka × Krejzlík Václav × Kučerová Berenika × Kudelová Marie × Majer Jan × Málek František × Malý Petr × Mansfeld Martin × Marenčák Karol × Marschhausenová Marie × Mašková Wendy × Matějková Eva × Mazánek Jan × Mikešová Marcela × Mikušová Monika × Mlynářčík Dušan × Mourková Jana × Muchová Marie × Nahodil Jiří × Navara David × Nevečeřal Ivo × Nimrichter Viktor × Ottomanský Miroslav × Packa Tomáš × Pavelka Ondřej × Petřílková Mašková Lenka × Procházková Romana × Raschiková Věra × Rataj Jiří × Repeš Kamil × Režná Kateřina × Růžička Štefan × Řeháková Olga × Sadilová Jitka × Serranová Tereza × Skalská Jindřiška × Soboláková Eva × Spurná Marta × Starý Martin × Šmída Ondřej × Šnejdar Zdeněk × Štěpánová Radka × Šulc Miroslav × Tatek Ervín × Tomek Jaroslav × Topičová Jarmila × Topinka Zdeněk × Ťukal Karel × Vaňková Vlasta × Váňová Helena × Vašičková Jiřina × Vejvodová Eva × Veselá Iva × Veselá Jiřina × Vojtíš Václav × Vokál Jiří × Volf Luděk × Volfovi Martin a Eva × Zádrapa Lukáš × Zlínský Antonín × Zmek Bořivoj × Žáček Roman – Fytospol, v.o.s. × Žaloudek Jaroslav

Poděkování za pravidelnou podporu nad 600 Kč:

Beranová Kristina × Čábelová Eva × Čapková Šárka × Čepková Ivana × Futerová Alena × Haverkamp Jan × Heisigová Marie × Horáková Hana × Kalčík Josef × Kincl Jan × Klíma Miroslav × Králová Markéta × Krausová Markéta × Látal Jan × Oppová Alice × Perlíková Eliška × Prchalová Hana × Rak Stanislav × Strnadová Karolína × Šimová Marie × Šmiřák Lubomír × Štěpánová Jarmila × Tuláčková Marie × Tůma Vlastimil × Turňová Zuzana × Trvzová Jana × Viktorová Jitka × Vyčichlová Alice × Zemánek Jiří

Poděkování významným dobrovolníkům:

Boučková Tereza × Dvořáková Tereza × Gomolová Michaela × Hotzká Lenka × Kraus František × Matuška Lukáš × Najmanová Hanka × Pavelková Lenka × Pelikán Lukáš × Provazníková Lenka × Reichert Radek × Repešová Jitka × Szaffnerová Kateřina × Váňová Helena × Volf Martin

Poděkování za spolupráci:

Bejčková Pavla × Bush Simon (University of Wageningen) × Čapek Karel × Drhová Zuzana × Fessler Elan × Fischerová Táňa × Frajtova Anna × Hakr Tomáš × Chrástková Diana × Karen Fortuin (University of Wageningen) × Karlík Vlastimil × Klátilová Andrea × Kužvart Petr × Lysák Filip × Milunić Vlado × Morávek Jan × Němeček Jakub × Pascual Juan Carrion × Petřík Ondřej × Pešoutová Radka × Pokorný Jan × Schallerová Eva × Šikola Luděk × Šrám Radim × Štěřba Libor × Tošner Ondřej × Vaňková Eva

Kontakty

Arnika

IČO: 265 432 81
Kateřina Režná
Chlumova 17, 130 00 Praha 3
tel./fax/záznam.: 222 781 471, 608 749 860
arnika@arnika.org
www.arnika.org

Program Toxické látky a odpady

IČO: 709 478 05
RNDr. Jindřich Petrlík
Chlumova 17, 130 00 Praha 3
tel./fax/záznam.: 222 781 471
odpady@arnika.org, toxic@arnika.org
www.toxic.arnika.org

Program Ochrana přírody

IČO: 703 520 27
Ing. Jana Vítnerová
Chlumova 17, 130 00 Praha 3
tel./fax/záznam.: 222 781 471, 775 168 026
priroda@arnika.org
www.priroda.arnika.org

Centrum pro podporu občanů

IČO: 709 472 61
Martin Skalský
Chlumova 17, 130 00 Praha 3
tel./fax/záznam.: 222 781 471, 775 168 026
cepo@arnika.org
www.cepo.arnika.org

Arnika Děčín

Kamil Repeš
Hudečkova 1, 405 01 Děčín 1
tel./fax/záznam.: 412 510 650
decin@arnika.org
www.decin.arnika.org

Arnika České Budějovice

Jitka Straková
Fráni Šrámka 35, 370 04 České Budějovice
ceskebudejovice@arnika.org
www.ceskebudejovice.arnika.org

Arnika Chotěboř

Matěj Man
V Drážkách 1037, 583 01 Chotěboř
tel.: 724 115 436
chotebor@arnika.org

Arnika Jihlava

Ing. Jana Vítnerová
Škrétova 5, 586 01 Jihlava
tel.: 775 315 818
jihlava@arnika.org
www.jihlava.arnika.org

Arnika Ostrava

Mgr. Vendula Kubačáková
Jiráskovo náměstí 4, 702 00 Ostrava 1
tel.: 596 244 314
ostrava@arnika.org
www.ostrava.arnika.org

Tým Bořena

Mgr. František Kraus
Hudečkova 1, 405 01 Děčín 1
tel./fax/záznam.:
412 510 650, 606 812 769
borena@arnika.org
www.borena.arnika.org

Číslo účtu pro dary a členské příspěvky: 173 570 941/0300

Sdružení Arnika je českou nevládní ekologickou organizací, která se zabývá ochranou přírody a usiluje o zlepšení stavu životního prostředí. Našimi hlavními tématy jsou ochrana před toxickými látkami, ochrana biodiverzity a vod a také podpora aktivních občanů, kteří chtějí bránit životní prostředí ve svém okolí. Významnou roli v naší činnosti hraje i mezinárodní a příhraniční spolupráce.

www.arnika.org

V květnu 2009 vydala Arnika, o.s.
Chlumova 17, 130 00 Praha 3
tel. 222 781 471

e-mail: arnika@arnika.org
Vysázel, graficky upravil a ilustroval Jakub Němeček.

